

بسم الله الرحمن الرحيم

تربیت و تعلیم

بحکم قرآن مجید تربیت و تعلیم تابدان پایه دارای اهمیت است که قادر متعال و خداوند یکتا خود را نخستین مربی و معلم معرفی فرموده است در اولین سوره و دومین آیه در کتاب خود میفرماید الحمد لله رب العالمین خلاصه ترجمه (سپاس و شکر خداوندی است که پرورنده و تربیت کننده جهانیان میباشد) و باز در سوره مبارکه بقره (۱) میفرماید (و اذ قال ربك للملائكة اني جاعل في الارض خليفة قال اتجعل فيها من يفسد فيها ويسفك الدماء ونحن نسبح بحمدك و تقدس لك قال اني اعلم ما لا تعلمون) خلاصه ترجمه - «و یاد آور هنگامیکه پروردگارت فرمود میخواستم خلیفه و جانشین در زمین قرار دهم ملائکه گفتند آیا مخلوقی را در زمین قرار میدهی که خونریزی و فساد نماید و حال آنکه ما تو را تسبیح میکنیم و شکر و سپاس بنده گی مینمائیم خداوند فرمود من دانا ترم بانچه شما نمیدانید» ایزد یکتا برای نشان دادن نیرو و قدرت کامله خود در جای دیگر میفرماید و علم آدم الاسماء کلها ثم عرضهم علی الملائكة فقال النبؤونی باسماء هؤلاء ان کنتم صادقین (۲) خلاصه ترجمه - «و خدا تمام نامهارا بحضرت آدم آموخت و سپس از فرشتگان پرسید که این نامها و حقایق موجودات را برای من بیان کنید اگر راست میگوئید» بعد در آیه دیگر از قول ملائکه میفرماید قالوا سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا انک انت العلیم الحکیم (۳) خلاصه ترجمه - «ملائکه عرض کردند خداوند! ترا تسبیح میکنیم و جز آنچه تو بما آموخته نمیدانیم بدرستی که تنها تو دانا و حکیمی» مفاد آیات شریفه این معنی را مبرهن میدارد که نخستین مربی و معلم ذات مقدس واجب الوجود و خداوند تبارک و تعالی است و اوست که که مقام شامخ مربی و معلم بودن را به بزرگترین بندگان خود یعنی انبیاء عظام صلوة اله علیهم اجمعین برگذار فرموده و آنانرا بر حسب استعداد و لیاقت بشر در ادوار مختلفه و قرون متعاده مأمور ارشاد و هدایت و تعلیم و تربیت خلق نموده است چه هر قدر زمان بر آدمیان میگذرد افکار و عقول ایشان رو بترقی میرود و صحنه جهان بمنزله مدرسه و کلاسهای درس است و همان

قسم که طفل در خورد سالی البقا و مقدمات را فرا گیرد و بمرور ایام رو بترقی و تعالی رود همانطور هم افراد انسانی رو بجلو میروند و آنچه تعلیم میگیرند باید کاملتر از زمان ماقبل باشد و بهمین مناسبت شرایع و احکامیکه هر یک از انبیاء عظام یکی بعد از دیگری بنوبه خود از طرف خداوند متعال برای بشر آورده اند کاملتر از ماقبل بوده است تا بدان پایه که آخرین کلاس تعلیم و تربیت بشری مکتب محمدی صلی اله علیه و اله وسلم است که پروردگار عالم در قرآن مجید فرماید **اليوم اكملت لكم دينكم و اتممت عليكم نعمتي و رضيت لكم الاسلام ديناً** (۱) خلاصه ترجمه امروز (روز هیجده ذیحجه الحرام سال حجة الوداع ۱۳ هجری که حضرت علی ابن ابی طالب امیرالمومنین علیه السلام بولایت و امامت و خلافت بلا فصل رسول اکرم صلی الله علیه و اله وسلم معرفی شد) دین شما را کامل و نعمت خود را بر شما تمام نمودم و راضی شدم که اسلام دین شما باشد تا اینجا برای نشان دادن مقام و عظمت وجود مبارک رسول اکرم صلعم که بزرگترین معلم جامعه بشری است پروردگار عالم در بعثت حضرتش بر بشر منت گذارده و این تنها موردی است که در قرآن مجید بدان اشاره فرموده است و خود حکایت میکند که بزرگترین موهبتها و مهمترین نعمتهای ایزد یکتا وجود ذیجود حضرت ختمی مرتبت (ص) میباشد و اوست که آخرین مدرسه تعلیمات بشری را اداره فرموده و آخرین درس تکامل و سعادت دنیا و آخرت را بجامعه انسانی داده است بادلایل فوق اهمیت تعلیم و تربیت بحکم عقل و منطق و قرآن و طبیعت محرز و مسلم است حال باید دانست که تربیت در موجودات و مخلوقات چه تأثیری دارد برای روشن شدن این موضوع باید بوضعیت موالید ثلاثه یعنی جمادات - نباتات - حیوانات توجه نموده سپس وضع انسان را که از جنس حیوانات و فرد شاخص موجودات و اشرف مخلوقات است در نظر گرفت پروردگار عالم آفتاب جهانتا برا مربی قرار داده است چنانچه می بینیم وقتی بزمین میتابد آنرا مستعد کشت و زرع میسازد معادن احجار کریمه از قبیل الماس و زمرد و لعل و فیروزه و غیره در اثر تابش آفتاب جلوه و صفا و ارزش و بها پیدا میکنند چه از خلل و فرج سنگهای سخت نور مهر درخشان بآنها تافته و در نتیجه متلأء و درخشان میشوند معروف است که فیروزج سفید رنگ کم قیمت میباشد در اثر بهره مند نشدن از تابش آفتاب ارزشی ندارد و نیز تمام جمادات باید مربی بترتیب آفتاب شوند تا برای نوع بشر سودمند باشند و هم چنین اگر زمین زراعتی از طرف کشاورز شخم و شیار نشود و بطور شایسته آبیاری نگردد قابل استفاده زراعتی نیست بدیهی است اگر سنگهای گرانبها بوسیله بشر استخراج و صیقلی و

تراشیده نشود قابل آن نیست که زینت پیکر افراد مردم گردد .

نباتات هم بنوبه خود نیازمند پرورش و مراقبت هستند که باید با اصول علمی و فنی و رعایت قواعد فلاحی در پرورش آنها اقدام شود تا مأمور نمر گردد :

حیوانات که روح قویتر دارند بیشتر از دو موجود نامبرده نیازمند تربیت و تعلیم میباشند مثلاً اسب که حیوانی با فراسر و بفرس مشهور است اگر تحت تعلیم و تربیت قرار نگیرد قابل سواری نیست حیوانات برابر تا تربیت نشوند بطور منظم بار نمیرند و بطور کلی حیوانات هر گاه بطرز شایسته تحت سرپرستی قرار نگیرند مورد استفاده بشر واقع نخواهند شد ، فرد ممتاز حیوانات انسان است که روح او قویتر از سایر مخلوقات و دارای عقل و اراده کامل میباشد و او غیر از سایر موجودات است زیرا دارای غرائزی فطری است که در سایه تعلیم و تربیت میتواند بوظایف خویش آشنا شود و آنرا بخوبی انجام دهد آری انسان باید در تحت تعلیم و تربیت صحیح مدارج ترقی و تعالی مادی و معنوی را به پیماید تا بقامات عالیه نائل گردد انسان میتواند در اثر تربیت دینی دارای ایمان کامل و تقوی گردیده و فرد شاخص عالم و جود بشمار آید و بمقامی رسد که جز خداوند متعال قدر عظمت آنرا کس نداند این مزایا که ذکر شد مربوط بانسانی است که بآموزش و پرورش صحیح بار آمده و دین و تقوی و دیگر خصال حمیده را شعار خود قرار دهد و گرنه انسانیکه از نعمت تعلیم و تربیت بی بهره و از دین و تقوی بری باشد از هر موجود ذلیل و پستی حقیرتر و فرومایه تر است چنانچه خداوند کریم در قرآن مجید میفرماید **لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ** الخ (۱) خلاصه ترجمه - بتحقیق ما خلق کردیم انسانرا در بهترین وجهی سپس او را به پستترین مقام تنزل دادیم و در ذیل آیه شریفه میفرماید مگر آنانکه در اثر ایمان و اعمال نیکو خود را بمقامی رسانند که بزرگترین پاداش دائماً بآنان مرحمت شود پس معلوم شد که انسان خوب آفریده شده و باید خوب تربیت شود و اگر تربیت و تعلیم نشود بیدین و فاسد بار آید از تمام موجودات حتی جمادات خوارتر و زبون تر است بسیار بموقع است که شواهد تاریخی برای اثبات مدعی در اینباب ذکر شود .

۱- در باب کتب مقاتل نسبت بفاجعه کربلا و تعداد سپاهیان یزید بن معاویه را که بکوفه آمده بودند باختلاف متذکر شده اند و حد اکثر شماره آنرا یکصد و بیست هزار و حد اقل راسی هزار نفر نوشته اند ماسی هزار نفر در نظر میگیریم و در وضعیت آنان میاندیشیم از این تعداد در حدود صد نفر امراء و افسران بودند که کاملاً از مقام و شخصیت حضرت حسین ابن علی (ع) واقف و اطلاع داشتند و بطمع

مال و منال و وعدهٔ جاه و جلال و حکمرانی که با آنان داده شده بود بانسایمان آمدند و هفت تانه نفر نجار و آهنگر و نعلبند را بجز و عنف برای مرمت خیم و جهاز شتران و نعل اسبان و غیره آورده بودند و بقیهٔ آن افراد که در حدود بیست نه هزار و هشتصد و نود یک نفر میشوند همه مردمانی بودند که از نعمت تعلیم و تربیت و دین و تقوی بی بهره و نمیدانستند حقیقتاً چه عمل زشتی را مرتکب میشوند آری این مردم بی سواد و بی دین و بی تربیت فقط بوعدهٔ در همی چند و مستی خرما بزرگترین جنایات و فجایع را که کشتن اشرف مخلوقات و امام زمان خویش یعنی حضرت سیدالشهدا (ع) و اعوان و انصار او باشد عملی نمودند در صورتیکه اگر در اثر تعلیم و تربیت بمقام آن بزرگوار پی میبردند شاید مبادرت بچنین عمل زشتی نمی نمودند و عالم بشریت را لکه دار و ننگین نمی کردند و آن افسران و امرائی که پیشوایان و رهبران این گروه نادان بودند در اثر بیدینی و تربیت فاسد چنین عمل زشت و مفتضح را انجام دادند .

٢- یک توجه بچنگ صفین هنگامیکه مولای متقیان امیر مومنان (ع) موفق بفتح نمایانی شد و معاویه ابن ابی سفیان را شکست سختی داد یکی از اصحاب عرض کرد یا علی (ع) تو که چنین نیرو و قدرتی داشتی چرا در موقع غضب خلافت شمشیر نکشیدی و حق خود را استیفاء نفرمودی امیر المؤمنین (ع) فرمود در آنروز چنین جوانان مجاهد و فداکار نداشتم و بیست و پنج سال زحمت کشیدم تا این جوانان مجاهد را تربیت کردم که امروز دین مبین اسلام را باقوت ایمان و نیروی بازوی آنان تقویت کنم و این جوانان محصول تربیت صحیح بودند :

٣- بکردار جنایت کارانهٔ معاویه ابن ابی سفیان متوجه شوید که این مرد بیدین و فاسق و فاجر برای اینکه حکومت و سلطنت را در خاندان خویش برقرار سازد بیست سال جدیت کرده که با تعلیمات فاسده و ترویج بیدینی مردم را از دور خاندان پیغمبر اکرم صلی الله علیه و اله و سلم پراکنده نماید و آن بزرگواران را در نظر مردم بد جلوه دهد چون از ریش درهم و دینار بر مردمان نفع طلب و شکمخوار خود داری نکرد آنان تطمیع شدند و برای جیفهٔ دنیا چشم از عقبی پوشیدند و اخبار دروغ در مذمت علی و آل او ستایش آل ابی سفیان و آل مروان جعل کردند (همان مروان که پیغمبر اکرم او را از مدینه تبعید فرموده بود) تا کار بجائی رسید که وقتی در دمشق پایتخت شام خبر رسید که علی علیه السلام را در محراب نماز شهید کردند مردم با تعجب میگفتند مگر علی نماز هم میخوانده که در محراب نماز کشته شده است .

٤- محصول دیگر تربیت فاسد این جانی (معاویه) قتل حضرت امام حسن مجتبی (ع) میباشد و بطور کلی فاجعه کربلا و قتل سایر ائمهٔ هدا صلوات الله علیهم اجمعین همه در نتیجهٔ

تربیت فاسد بوده که تاریخ اسلام شاهد این مدعی است و بالعکس عمر ابن عبدالعزیز که خود از خلفای اموی بود برخلاف اسلاف و نیاکان خویش عمل کرد و فدک را بخاندان پیغمبر باز داد و سب علی و اولاد آن بزرگوار را منع نمود وقتی از او پرسیدند چرا بر خلاف سیره اجداد و پدران خود عمل کردی گفت هنگامیکه طفل و تحت تربیت و تعلیم بودم معلم بمن آموخته بود که علی علیه اسلام مشمول آیه شریفه *لقد رضي الله عن المؤمنين اذ يبايعونك تحت الشجرة* «یعنی به تحقیق خدا راضی هست از مؤمنین هنگامیکه در زیر درخت باتو بیعت کردند» و چون علی در بین بیعت کنندگان است و خدا از او راضی است چگونه ممکن است کسیکه مورد رضای خدا باشد دروغ گوید و مستوجب ناسزا و دشنام باشد از اینرو من فدک را با اولاد فاطمه که صاحبان حقیقی آن بودند باز دادم و ناسزا گفتن بعلی (ع) را نیز منع کردم.

خوانندگان محترم به بینید در محیط فاسد بنی امیه و بنی مروان و بیدینی صرف در اثر تربیت و تعلیم یکی از فرزندان آنان مردی منصف بیرون آمد که حق را اعتراف و بآن عمل نمود. خیلی دور نویم جنگهای بین المللی ۱۹۱۴ تا ۱۹۱۹ و ۱۹۳۹ تا ۴۵ مسیحی که منتهی بقتل و بی خانمانی ملیونها نفوس شد خود بخود ما را وادار باین پرسش میکند که آیا اینهمه فجایع و جنایات جز در اثر تعلیم و تربیت فاسد و بیدینی بوده است؟ قدری هم نزدیکتر بیائیم اینهمه فساد اخلاق و بدبختی که از سی سال قبل تا بحال دامنگیر این ملت ستم دیده شده غیر از اثرات تعلیم و تربیت فاسدی است؟ که به تقلید رویه معاویه ابن ابی سفیان در این مملکت عملی شده است واقعاً شرم آور است که گفته شود دانش آموزان و دانشجویان ما صدی نود بلکه بیشتر از تعلیمات دینی و احکام آن خیر ندارند از مملکات فاضله و صفات پسندیده از قبیل تقوی و عدالت و راستی و امانت و غیره و غیره بی بهره اند و بجای آن دارای تمام رذائل از قبیل ستم بردیگران و فسق و فجور و دروغگوئی و خیانت و غیره و غیره هستند ای کاش از علوم مادی که بآنان آموخته شده بهره داشتند ولی افسوس که از آنهم بی بهره اند آیا این بزرگترین عامل محو و انقراض يك ملت نیست؟ . بالعکس آیا در اثر تعلیم و تربیت صحیح در صدر اسلام بوسیله اشرف مخلوقات و سید کائنات نبی اکرم صلی اله علیه واله وسلم نبود که وحشی ترین و فقیر ترین ملل و اقوام جزیره العرب باوج عزت و جلال و ادبیکه دولت و اقبال برآمدند حال که معلوم شد سرچشمه تمام مصائب و بدبختیهایکه ما را به پرتگاه فنا سوق میدهد تعلیم و تربیت بد میباشد بر خیر خواهان و مصلحین قوم است که در این هدف و مقصد مقدس ما یاری نمایند و بقدر توانائی خود بطور مادی و معنوی مساعدت کنند تا یاری قادر متعال آب رفته بجوی باز آید و سیادت باستانی ما تجدید گردد و السلام علی من اتبع الهدی .